ÖMÜR

ADİL ŞİRİN

Azərbaycan qadınının parlaq siması, xanımlar xanımı Mehriban Əliyevanın şərəfinə

(Poema)

Göy üzündə
nazlı-nazlı uçan durna,
uça-uça qanadları
bəyaz çiçək açan durna,
eşit mənim harayımı, duamı -
al məni qanadına.

Bir dastan başlayıram
Mən bir xanım adına.

***

Ömür bir enişli,
yoxuşlu yoldu
Bilirəm,
bu ömür çox azdır sənə.
Yalnız bir əqidən,
amalın oldu
Ömrünü həsr etdin Ana Vətənə.

Nəğmə tək səslənən,
dinən ömrünü
Ucaltdın,
daş qoyub daşın üstə
Alışan ömrünü,
yanan ömrünü
Məşəl tək qaldırdın
başının üstə.
XX əsr 64-cü il
26 avqust - bir yay səhəri
Yox, bunlar adicə rəqəmlər deyil,
Tarixə şərəfdir onun hər biri.
Tarixi şərəfdir
keçdiyin yollar,
Onlar zirvələrə
aparır, gedir.
Getdiyin yollarda
daş var, kəsək var
Tufanlar hay-haray
qoparır gedir.

***

Mən şairəm!
Zaman-zaman qapımı
Külək açıb, qar döyüb
Şairi cənnətə aparıblar,
ah, ana yurdum deyib.

Vətən gözümüzün ağı, qarası
Vətən şair ürəyinin cənnəti -
Ulu nurdan yoğrulub
Şairlərin xisləti...

Mən şairəm!
Bir gün qarışacağam
bu Vətən torpağına
Al qanım halal olsun
Üçrəngli bayrağıma.

Dağları Şah babamdı,
Alaçığı obamdı,
Çiçəkləri sevgilimdi,
bacımdı.
Şəfalı bulaqları
hər dərdə əlacımdı.

Uğrunda can qoymalı,
Sevdamızdı bu Vətən.
Hər gecə hilalına
dua eləyirəm mən.

Dua eləyirəm ulduzlarına
dua eləyirəm gülə-çiçəyə,
dua eləyirəm tutya torpağa,
dua eləyirəm bəyaz mələyə.
Dua eləyirəm,
şükür eləyirəm...
bir gün sona yetər bu qan, bu qada,
bu ruh bədəndə ikən
bu canım olsun Vətənə fəda!..

***

Hər zərrədə işıq,
hər zərrədə nur
Ocaq sönübsə də
od var kül altda.
Dünya nizam tapır,
cahan var olur
Tanrının əliylə
bu kainatda

Torpağa toxum ək, -
cücərib çıxar,
Zərrədə işığı
görə bilmirik.

İnsan var
aləmə zirvədən baxar,
Onun qiymətini
verə bilmirik.

Tufanlar içində
körpə bir pöhrə,
ucalar,
boy atar
üzü Günəşə.
Necə inanmayaq
bu sirrə, sehrə
Necə vurulmayaq
oda, atəşə
Necə inanmayaq
de necə, necə
Bir zərif qadının
gördüyü işə!..

Tanrının izniylə
Xalqınçün,
Vətənçün
Bir evdə doğuldun,
Millətin oldun.

***

Hər insanın göy üzündə,
parlayan bəxt ulduzu var.
O görklü bəxt ulduzundan
xəfif tale rüzgarları
Əsər hər bahar, hər bahar.

Hər ağızda bir dua,
hər ürəkdə bir məhəbbət.
Xoşbəxt ulduz altında,
doğulmusan sən əlbət.

Sən öylə bir məqamdasan,
Orda nə Şərq, nə də ki Qərb,
Nə Şimal, nə də Cənub var
Orda nə qış, nə də payız,
Orda daimidir bahar...

Orda - sonsuz mavilikdə,
Bir olan Tanrı var yalnız.
Sənin bəxt ulduzundu
O sonsuz mavilikdə -
yanan ən parlaq ulduz.
O sonsuz mavilikdə,
hardan baxsan görünür
Taleyin öz yelkəni.
Səninçündür bu şeir,
Səninçündür bu dua, -
Tanrı hifz etsin səni,
Səni və bu Vətəni!..

***

O sadədən sadə,
adi insanın
Başladı ömründə
İnamlı günlər
Ona qiymətliydi
Ömrün hər anı,
Sevgili, sevdalı -
İlhamlı günlər.

Həyatı məktəbdir
Ulu öndərin,
Mehriban o evin
gəlini oldu.
Öyrəndi,
düşündü dərindən dərin,
gördü bir doğru yol, -
Heydər yoludu...
Heydər bu millətin
güman yeriydi,
Xalqın qüruruydu,
Xalqın səsiydi.
Ellərin inamı,
İman yeriydi
Azadlıq,
həqiqət təntənəsiydi.
Keçdi o, şərəflə
Heydər yolunu,
Sanmayın yollarda
tufan var ancaq
qar-çovğun qorxutmaz
yolda yolçunu.
Bilir ki, bu yolun sonunda bir gün
Günəş doğacaq.

***

Dədəm Qorqud öyüd verib,
Sənə Banu Çiçək kimi
Hər könüldə bir ümidsən,
Ağ qanadlı mələk kimi.

Mən haliyəm hər sirdən,
Sözdən, səsdən, sehirdən...
Xəyalım uçur birdən,
uçur kəpənək kimi.

Sən kimsəsizlər kimsəsi,
Millətimin vicdan səsi,
Ürək səsi, qan səsi,
Arzu kimi, dilək kimi.

Sən bir yaşıl sərv ağacı,
Kimə ana, kimə bacı...
Qədəmlərin ətir saçır
gül kimi, çiçək kimi...

***

Ata da alimdi,
ana da alim.
Hər biri bir dahi,
hər biri düha.
Tutdular yolunu
təhsilin, elmin
Çıxdılar işıqlı,
Nurlu sabaha.

İki Ay parçası,
İki adi qız
boy atdı, böyüdü
sadə, mehriban.
Hər biri təhsildə
parlaq bir ulduz,
Birisi Nərgizdi,
biri Mehriban.

***

Axşam havası yasəmən qoxuyur
Sahil bağında,
Yasəmən qoxulu axşam havası
qəlbimə dolur.
Hər insanın bir bəxt ulduzu,
bir də ömür ağacı olur.

İndi könlümün bu ovqatında,
bu halımda
Min illik
bir çinar ağacı var xəyalımda -
kökləri həm o tayda rişə atıb,
həm də bu tayda,
O tay Vətən, bu tay Vətən.

Ömür adlı bir yük var çiynimdə,
gün olur bəzən.
Bu yükü daşıya bilmirəm mən.
gün olur bəzən.
Hamı kimi yaşaya bilmirəm mən.

Şairəm ağzı dualı,
haqq yolundan azmadım.
Mən könülsüz bir şeir,
bircə misra yazmadım.

***

Gəlir xəyalına
babası hərdən,
Qüdrətli sənətkar,
Dahi Mir Cəlal.
Gümüşü saçları
durardı dən-dən
Süfrəsi açıqdı,
çörəyi halal.

O nurani kişi,
O qoca insan
Daim əl tutardı
Kimsəsizlərə.
Xeyirxah niyyətli
o uca insan,
Könül sevindirib
bəlkə min kərə.

Kimsən, haralısan
heç vaxt sormadı.
Saf oldu,

düz oldu əqidəsində.
Yaxşılıq elədi
üzə vurmadı.
Yoxsulun, yetimin əhatəsində.

Yaddaşda nə qədər
xatirələr var,
yadında Günəşli
ilk bahar qalıb.
O nurlu insandan
ona yadigar, -
Məhəbbət,
Sədaqət,
Etibar qalıb.

***

Bir ömür ağacı
canlanır xəyalımda,
öz şəcərəsinin kölgəsində
oturub,
"Bir gəncin manifesti"ni yazır.
Şəcərəsi halal
yazıçı Mir Cəlal.
Gözlərinin səmasında
Ana Yurdun göyləri,
alnında hilal.

"Bir gəncin manifesti"
vərəq-vərəq,
yarpaq-yarpaq sallanır
Ömür ağacının yaşıl budaqlarından
və xəfif bir rüzgar əsir
Məmləkətimin boz dağlarından...

Gözəl bir roman kimi
səhifə-səhifə
vərəqlənir xəyal -
Budur, Şəhidlər Xiyabanından
keçir professor Mir Cəlal...

Qırmızı qərənfillərin
ləçəkləri nəmli,
Mir Cəlalın gözlərində
buludlar qəmli...

Bir səhifə çevirirəm
Mir Cəlalı Fəxri Xiyabanda
Ulu öndərin
abidəsi önündə
xəyala dalmış görürəm...

***

Elə bir zamanda
gəldin dünyaya,
Öyrənməklə keçdi
hər anın sənin.

Uca zirvələri
fəth elədikcə,
Yayıldı ellərə
sorağın sənin.

Bir oğul böyütdün -
qorxmaz, hünərvər
Bir oğul böyütdün -
cəsur bir əsgər.

Öndərin adını
yaşadır Heydər,
Kökünə bağlıdı
budağın sənin.

Gözündə qalmasın
istəyin, arzun.
Sənin davamçındır
Leylanla, Arzun...
Ey Ana Yurdumun
bəxtəvər qızı,
Günəşdən nur alır
çırağın sənin.

Heç vaxt toxunmasın
taleyin daşa,
Ucal zirvələrə
İlhamla qoşa.
Ellərin qəlbində
əbədi yaşa.
Daha da gur yansın
ocağın sənin.

Al-əlvan şəfəqə,
nura boyansın
Əngin səmalarda
hey dalğalansın.
Başının üstündə
möhkəm dayansın,
Vətənin üçrəngli
bayrağı sənin.

***

Biz göylərdən gəlmişik
gözəlim Yer üzünə
Biz bilirik bu dünyanın
yalanı nə, düzü nə...

Bu Yer üzü bizimdir,
Havamız, suyumuz bəlli.
Siz tarixdən sormayın,
Kökümüz, soyumuz bəlli.

Bu dünya yaxşı bilir,
Kimik, nəyin nəsiyik...
Biz Türkük, Göy Tanrının
Yer üzündə qutlu nişanəsiyik.

Göy Tanrı, bizi
hifz elə hər bəladan.
Qanımızın səsi gəlir
Altaydan, Kərbaladan...

Adəm gəldik bu dünyaya,
Adam gəldik - İNSAN olduq.
Biz dünyanın varisiyik,
Kim deyir ki, mehman olduq?..

Dünya yurd yerimizdi,
Dünya dar gəldi bizə
Bu dünyanın hər yerində, -
Qəriblik ar gəldi bizə.

Qanad açıb uçduq yenə,
Uçduq havalı könül.
Yerə, Göyə, Tanrıya,
Yurda vəfalı könül.
Bu dünyanı bilə-bilə
göz yaşını silə-silə

Hər çiləni gülə-gülə
Çəkdin vəfalı könül.

***

Uzaq ölkələrdə
təmsil elədin,
Doğma yurdumuzu -
Azərbaycanı.
Uca kürsülərdən
Nitq söylədin,
Elimin Sarası,
Burla Xatunu.

İSESCO-nun tarixində
ilk dəfə
Xoşməramlı
Səfir qadın sən oldun.
İnamın çatdırdı
səni hədəfə.
Ürəklərdə
şərəfli adın oldu.

Səninlə fəxr edir
Anamız vətən,
Səsin Romadan,
Parisdən gəlir.
Savab işlərinin
əksi-sədası,
Ən uca zirvədən, -
Everestdən gəlir.

Dost elləri gəzir
şöhrətin sənin,
Sonsuzdur düşmənə
nifrətin sənin,
Xalqına bağlıdı
ülfətin sənin.

***

Gecə ruhum darıxar
Göy qübbəsi altında.
Kimsə keçir uzaqdan,
yel qanadlı atında.
Ay salavat çevirir
Göyün yeddi qatında -
Bu dünya nədir yahu,
gerçəkdi, yoxsa yuxu...

Burda gecə yarıdır,
hardasa dan sökülür.
Ağacdan yarpaq kimi
Göydən günah tökülür.
Mələklər yas içində,
Şeytanın üzü gülür.
Bu dünya nədir yahu,
gerçəkdi, yoxsa yuxu.

Bizim dağlar görünmür,
hava sisdi, dumandı.
Atlı, məni də apar,
Burda qoyma amandı, -
Qəriblər qəribiyəm,
Qıyma mənə amandı -
Bu dünya nədir yahu,
gerçəkdi, yoxsa yuxu...

***

Muğama can verdin,
yaşatdın onu
Xalqımın qanına hopubdu muğam.
Yoxdur nəğmələrin
əvvəli, sonu
Elə bil
Göylərdən qopubdu muğam.
Qaytardın özünə
xalqın sərvətin
Neçə istedadı
çıxardın üzə.
Sözündə qətiyyət,
işində mətin
Sən ki, dəyər verdin sənətə, sözə.

Sən ki, dəyər verdin
sənətkarlara.
gəncliyin muğama artdı həvəsi.
Yayıldı dünyanın
dörd tərəfinə,
Arifin, Alimin, Mənsumun səsi.

Muğam mərkəzindən
pərvazlanıbdı,
Dünyanı dolaşıb
neçə istedad.
Elin sərvətini
qoruyanların,
Adını
Əbədi yaşadır həyat.

***

Parisdən yayıldı
bütün dünyaya,
Millətimin haqq səsi.
Havalandı, YUNESCO-da
Qarabağ şikəstəsi...

Xanımlar xanımı
Mehriban xanım
Bir millətin adından
danışırdı Parisdə.

Buludlar axıb gedirdi,
Eyfel qülləsi üstündən.
Eyfel qülləsi Parisin rəmzi,
Eyfel qülləsi dumanda, sisdə.

Qarabağ rüzgarları
Əsirdi Yelisey çöllərində.
Haqq səsimiz
yayılırdı dünyaya
bütün dillərdə.

Bütün dillərdə, -
Q A R A B A Ğ ! ...

... Bir durna harayı uçur səmada, -
göy səmada ağ buludlar.
lələk-lələk,
qanad-qanad...

... Rahat uyu,
Ömür boyu
Çox çilələr çəkmiş şair babam,
Məhəmməd Hadi,
Ruhun şad olsun, ustad!
Millətimin imzası var bu gün
İmzalar içində, -
Üçrəngli bayrağımız dalğalanır
Amerikada, Fransada...
Əl-cəzairdə, Çində...

Sülhməramlı səfirim,
Qədəmlərin mübarək!
Millətimin imzasıdır
Sənin haqq səsin.
Bir tale yazısıdı,
Sənin bəyaz səsin.
Sənin ağ səsin...

Yenə könlüm havalandı, -
bəzən dünya dar gəlir
Şairlərin əyninə.
Xanımlar xanımı Mehriban xanım!
Sülhməramlı səfirim mənim,

Pikassonun göyərçini
qonub sənin çiyninə...

***

Məhkumluq ömürü
yaşayanların,
Bağlı qapısını
açdın üzünə.
Ata, oğul dərdi
daşıyanların,
Sanki
nur çilədin
nəmli gözünə.

Bitsin bu ayrılıq,
bitsin bu hicran
Dəyərini bilək
hər bir saatın.
Almasın qəlbləri
nə çən, nə duman
Silinsin ömürdən
Məhbəs həyatı.

Silinsin ömürdən
Mənasız illər,
Verək hər bir anın
Öz qiymətini.
AZADLIQ eşqiylə
Çarpan könüllər,
Sayənizdə alar
düz qiymətini.
Gördüyü əməldən
peşman olanlar,
Sizə minnətdardı
hər zaman, xanım.
Hər eldə, obada
Doğma bir ad var,
Hamıya əzizsən,
Mehriban xanım...

***

Dörd divar arasında
neçə gözü yaşlının
Ümid yeri sən oldun.
Elə sanıram hərdən -
Sən nurlardan doğuldun, -
Tanrı sənə kömək olsun!

Məzlumların,
məhkumların
Kimsəsizlərin kimsəsi.
Əziz, doğma diyarımda
Həqiqətin, haqqın səsi, -
Tanrı sənə kömək olsun!

Ey yurdumun iftixarı,
Ey xalqımın ümid yeri!..
Sənin ilə qarşılarıq,
Al şəfəqli bir səhəri -
Tanrı sənə kömək olsun!.

***

Ana Yurdum - Azərbaycan!..
Torpağından çəkiləcək,
Yox olacaq bulud, duman
Doğma diyar, Ana Vətən,
güləcəkdir üzün, gözün.
Lüğətlərdən birdəfəlik
Silinəcək qaçqın sözü,
köçkün sözü.

Kəsəcəyik torpağıma
Uzanan o yad əlləri
yuvasına qovacağıq
yad elliləri!..
Alacaqdır öz payını,
O dinsizlər,
O qansızlar.
Vətənsizlər,
İmansızlar.

Uzaq deyil, yaxındadır
O gün, o an
Vətən, üzün güləcəkdir
O qələbə, zəfər günü
Tezlik ilə gələcəkdir.

Gözləyirik əmrini biz
Hər an Ali Baş Komandan, -
Sizin ilə fəxr eləyir,
Qürur duyur - AZƏRBAYCAN!

Sizinlədir Ana Vətən,
Sizinlədir Azərbaycan!..
Qarabağın başı üstə,
dalğalanar -
Üçrəngli bayrağımız.
Hər obada,
hər bir eldə
Daha da gur yanacaqdır
Alovlanan ocağımız.

***

Müqəddəs məkana
uçur durnalar,
Əzan səsləriylə
oyanır səhər.
Qəlbində xalqına
sonsuz dualar,
yuxusuz gözündə
açılır səhər.

Gör necə müqəddəs
Məkan dolaşdın,
Ürəkdə qətiyyət,
səsində qürur.
Məbədlər tikdirdin,
Məktəblər açdın
Qaranlıq qəlblərə
nur çilədin, nur.

Əqidən, amalın
yaşadar səni,
Tomrissən, ya
Banu Çiçəksən bəlkə
Hər qəlbdə, ürəkdə
yerin var sənin,
Tanrı göndərdiyi
Mələksən bəlkə.

Keçər qərinələr,
Ötər zamanlar
Ellərin qəlbində
daim yaşarsan.
Nə qədər xalqım var,
Azərbaycan var
Bu Vətən mülkündə
Əbədi varsan!

***

Xanımlar xanımı
Mehriban xanım,
Bir insan ömrünün dörd fəslində
yumruq boyda planetdə - ürəkdə
İlk bahar çiçəkləri
açmalıdır əslində.

Bir ömrün hər fəslində
Ürəkdə ilk bahar olsa əgər
həyat gözəldir demək.
Demək bu ürəklə
Yüz il yaşamaq olar.
Bu ürəklə dünyanın
Ən ağır yükünü daşımaq olar.

Bir dua eləyərsən
Sənin odana ulduzlar dolar.
Gecələr göy üzü ilahi bir tamaşadı,
tamaşa

Xanımlar xanımı
Mehriban xanım,
Xalqınla qoşa
Əbədi bir ömür yaşa!

Üzü dan yerinə sarı bir dua elə,
Sən dur bir dua elə
Qızılgüllər açılsın ürəyində hər səhər...
Hər səhər sənin qapını döysün,
Xoş müjdəli bir zəfər...